

UDK: 050.432:330.1

doi: 10.5937/ekonhor1603185P

UVODNIK

Uz kontinuirana nastojanja Uredništva Časopisa usmerena na unapređivanje kvaliteta objavljenih priloga i povećavanje vidljivosti Časopisa njegovim uključivanjem u svetski referentne baze naučnih časopisa: EconLit, EBSCO, DOAJ, Cabell's Directories, ProQuest ABI/INFORM, Index Copernicus, Ulrich's Web, posebno - u vezi sa otvorenošću Časopisa za naučno validne priloge iz inostranstva - ukazujemo na to da je u Volumenu 18 Godište 2016 *Ekonomskih horizonata*, nakon dvostruko anonimnog recenziranja i revizije rukopisa, publikovano osam naučnih članaka autora iz inostranstva (China, Canada, Vietnam, Turkey, Croatia), što je 44,44% od ukupnog broja objavljenih naučnih članaka u Časopisu, u 2016.

Sveska 3 Volumen 18 Godište 2016 naučnog časopisa *Ekonomski horizonti* sadrži četiri originalna naučna i tri pregledna članka, prikaz Konferencije, Predmetni indeks naučnih članaka publikovanih u Časopisu, u 2016, i Pregled autora i naslova svih priloga objavljenih u *Ekonomskim horizontima*, u 2016.

Dugoročne odnose između finansijskih tržišta Brazila, Indije, Indonezije, Turske i Južne Afrike (Brazil, India, Indonesia, Turkey, South Africa - BIITS), *Gulfen Tuna* i *Vedat Ender Tuna* istražuju za svaki od parova ovih zemalja, za period juni 2006 - juli 2015, uz pomoć Maki Cointegration Test-a. Optimalne portfolio opcije su određene u skladu sa Markowitz-evim modelom. Iz rezultata istraživanja proizilazi da je za odnosne zemlje - uz pomoć međunarodne diverzifikacije - postignuto značajno smanjenje rizika, u odnosu na njihova domaća finansijska tržišta. Takođe, pokazano je da ukupni portfolio rizik može biti smanjen ukoliko tržišta hartija od vrednosti koja pripadaju visoko

rizičnoj grupi mogu biti uključena u potfolio opcije u odgovarajućim proporcijama. Dokazano je da - zahvaljujući međunarodnoj diverzifikaciji - investitor koji uvažava dugoročne odnose između finansijskih tržišta BIITS-zemalja može biti izložen manjem riziku i ostvariti visoki prinos u odnosu na domaću berzu.

U okviru sveobuhvatne procene nivoa nove urbanizacije u Kini, u periodu 2004-2013, *Yang Wangping* i *Lu Xiaolu* razvijaju odgovarajući šestokriterijumski sistem indeksa koji uključuje urbanizaciju stanovništva, urbanizaciju zemljišta, ekonomsku urbanizaciju, socijalnu, tj. društvenu urbanizaciju, ekološku civilizaciju i sveopšte planiranje gradskih i seoskih područja. U istraživačkom procesu je korišćen odgovarajući klasifikacioni metod horizontalnih slojeva i vertikalnih nivoa, s ciljem utvrđivanja značajnosti svakog indeksa i određivanja kvaliteta procesa urbanizacije na nivou trideset pokrajina u Kini, u odnosnom periodu. Dobijeni rezultati ukazuju na to da dotični ukupni indeks u Kini karakteriše tendencija rastuće nestabilnosti, a da novi proces urbanizacije pokazuje postojanje značajnih razlika između regiona.

Polazeći od identifikovanja bitnih dimenzija merenja performansi poslovnih procesa u e-lancima snabdevanja, *Dragana Rejman Petrović* je - kroz kritičko istraživanje relevantnih pitanja planiranja i razvoja informacionog sistema za podršku i unapređenje poslovnih procesa u e-lancima snabdevanja - potvrdila da se odgovarajućim modeliranjem poslovnih procesa i performansi mogu definisati ključni poslovni procesi u e-lancima snabdevanja, da se unapređenjem performansi ključnih poslovnih procesa utiče na efikasnost i kvalitet e-lanaca snabdevanja, i da se primenom *Web* baziranih informaciono-komunikacionih rešenja mogu unaprediti performanse poslovnih procesa u e-lancima snabdevanja.

* Korespondencija: S. P. Petrović, Ekonomski fakultet Univerziteta u Kragujevcu, Đ. Pucara 3, 34000 Kragujevac, Republika Srbija; e-mail: pslavica@kg.ac.rs

Oslanjajući se na detaljno predstavljanje elementa koji konstituišu preduzetničku kulturu, i identifikovanje sistema kriterijuma tipičnih za preduzetničku kulturu u Vijetnamu, *Loc Viet Nguyen* razvija model preduzetničke kulture, odnosno, vrednosni sistem preduzetničke kulture u Vijetnamu koji sadrži devet vrednosti izdvojenih iz četiri tipične profesionalne karakteristike: Iskristiti poslovne prilike, Spremnost da se preuzme rizik, Kreativnost - inovativnost, Održivi uspeh. Kroz empirijsko istraživanje preduzetničke kulture u pokrajinama nacionalno reprezentativnim za tri ekonomska regiona u Vijetnamu utvrđeni su rezultati vrednovanja sadašnje situacije i promene u trendu faktora vrednosnog sistema preduzetničke kulture u Vijetnamu. Zaključeno je da, na osnovu godišnjih procena, razvijeni vrednosni sistem preduzetničke kulture u Vijetnamu može predstavljati podršku kreiranju politika i savetovanja državnih institucija, preduzeća i preduzetnika.

U okviru istraživanja višedimenzionalnih interakcija finansijskog posredovanja i ekonomskog rasta, *Milka Grbić* izdvaja ključne aspekte efikasnosti finansijskog posredovanja, razmatra bitne efekte finansijskih inovacija na akumulaciju kapitala, odnosno, rasta efikasnosti finansijskog posredovanja na investicije, i diskutuje neka od relevantnih pitanja odnosa efikasnosti banaka i ekonomskog rasta. Kroz istraživački proces je potvrđeno da unapređenje efikasnosti transfera štednje u investicije dovodi do povećanja akumulacije kapitala i rasta produktivnosti, a da, zauzvrat, rast realnog *output*-a uslovljava ekspanziju aktivnosti finansijskih posrednika i smanjenje troškova finansijskog posredovanja.

Polazeći od ideje da karakteristike jedne industrije stvaraju individualna preduzeća kroz njihova prilagođavanja sopstvenog ponašanja, tj. strategija, organizacionog dizajna i operativnih modela

postojećem ambijentu u odnosnoj industriji, *Marija Kastelan Mrak*, *Danijela Sokolic* i *Nenad Vretenar* ispituju i poredе relevantne indikatore učinaka građevinske industrije i industrije hrane i pića u Hrvatskoj, u periodu 2005-2014. Rezultati istraživanja su pokazali da postoje razlike u stopi aktivnosti i poslovnoj demografiji u posmatranom periodu, i da se u građevinarstvu i preradi hrane primenjuju različiti poslovni modeli.

Oslanjajući se na uvid da primena informacionih tehnologija u turizmu, načelno, rezultira različitim prednostima za sve učesnike u lancu turističke ponude, *Katarina Borisavljević*, pre svega, razmatra osnovne aspekte korišćenja interneta u preduzećima u turizmu, odnosno, internet ponude turističkih agencija. Kroz istraživanje dejstava *website*-a na marketinške rezultate turističkih agencija, potvrđeno je da viši nivo kvaliteta internet ponude agencije pozitivno utiče na njen poslovni imidž, uz istovremeno pozitivno dejstvo na odluku kupaca da ponovo koriste usluge iste agencije, i da preporuče njene usluge drugima.

Takođe, ova Sveska Časopisa sadrži prikaz *Vesne Stojanović Aleksić* međunarodne naučne konferencije: *Contemporary Issues in Economics, Business and Management - EBM 2016*, koja je - u organizaciji Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Kragujevcu - održana u periodu 9-10. novembar 2016, na Fakultetu.

Prilika je da - u ime Uredništva Časopisa i u svoje ime - zahvalim, pre svega, autorima priloga objavljenim u ovoj Svesci Časopisa. Istovremeno, posebnu zahvalnost dugujemo recenzentima na uloženom trudu i konstruktivnim i kritičkim komentarima i uputstvima autorima podnetih rukopisa.

Uz detaljan Predmetni indeks naučnih članaka publikovanih u Časopisu u 2016, ova Sveska sadrži Pregled autora i naslova svih priloga objavljenih u *Ekonomskim horizontima*, u 2016.

Glavni i odgovorni urednik

Slavica P. Petrović

Slavica P. Petrović je redovni profesor na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Kragujevcu, u penziji od 01. oktobra 2016. Doktorirala je u oblasti poslovne ekonomije i menadžmenta, na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Ključne oblasti njenog naučnog interesovanja i rada su sistemsko mišljenje, sistemske metodologije strukturiranja upravljačkih problemskih situacija, *soft* i kritički *Management Science*, metodologija naučnog istraživanja.